

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2004
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

A. Μετάφραση:

Γι' αυτό το λόγο οι κατήγοροί του δε χρησιμοποίησαν για μομφή εναντίον του Μουρήνα το όνομα Ασία, από την οποία δημιουργήθηκε έπαινος για την οικογένειά του, υστεροφημία για τη γενιά του, τιμή και δόξα για το όνομά του, αλλά τον κατηγόρησαν για κάποιο όνειδος και ντροπή που είτε «φορτώθηκε» στην Ασία είτε έφερε μαζί του από την Ασία. Το ότι υπηρέτησε όμως στο στρατό σ' αυτόν τον πόλεμο υπήρξε δείγμα αντρείας· το ότι υπηρέτησε με πολύ μεγάλη προθυμία όταν ο πατέρας του ήταν στρατηγός υπήρξε δείγμα σεβασμού.

Κάποιος Λουζιτανός είχε δώσει στο Σερτώριο για δώρο ένα εξαιρετικής ομορφιάς άσπρο ελάφι. Ο Σερτώριος τους έπεισε όλους πως το ελάφι, κατευθυνόμενο από τη βούληση της Άρτεμης, συζητούσε μαζί του και του υποδείκνυε τι ήταν χρήσιμο να κάνει. Αν του φαινόταν πως έπρεπε να δώσει κάποια διαταγή στους στρατιώτες του που ήταν σκληρότερη (από τις συνηθισμένες), διακήρυσσε πως τον είχε συμβουλέψει το ελάφι. Το ελάφι αυτό κάποια μέρα έφυγε και πίστεψαν πως είχε πεθάνει.

B. Παρατηρήσεις

1.α.

quam rem	→	quae res
aliquod dedecus	→	alicui dedecori
eo bello	→	ea bella
patre imperatore	→	patrum imperatorum
eximiae pulchritudinis	→	eximiā pulchritudine
quodam die	→	quendam diem

β. libenter – libentius - libentissime

utilia – utiliora - utilissima

durum – durius - durissimum

2.α.

Ενεστώτας	Μέλλοντας
Perimus	Peribimus
Peritis	Peribitis
Pereunt	peribunt

Ονομαστική ενικού periens	Ονομαστική πληθυντικού pereuntia
Γενική ενικού pereuntis	Γενική πληθυντικού pereuntium

β.

obiecēerunt	→	obicere
constituta est	→	constituentur
meruisse	→	merere
data erat	→	demur
persuasit	→	persuaderet
conloqui	→	conlocuturam esse
docere	→	docuerint
factu	→	fitis
fugit	→	fuge
credita est	→	creditum iri

3.α.

Asiae	: είναι γενική επεξηγηματική στο nomen
Murenae	: είναι έμμεσο αντικείμενο στο ρήμα obiecēerunt
generi	: είναι δοτική προσωπική χαριστική στο constituta est
dono	: είναι δοτική κατηγοριατική του σκοπού στο ρήμα data erat
factu	: είναι είναι αφαιρετική σουπίνου που δηλώνει αναφορά στο utilia
sese	: είναι υποκείμενο στο απαρέμφατο monitum esse (ταυτοπροσωπία – άμεση αυτοπάθεια)

β.

- quae utilia factu essent: είναι δευτερεύουσα πλάγια ερωτηματική πρόταση, μερικής αγνοίας, εισάγεται με την ερωτηματική αντωνυμία quae, εκφέρεται με υποτακτική – όπως όλες οι πλάγιες, αφού θεωρείται ότι η εξάρτηση δίνει υποκειμενική χροιά στην πρόταση – με υποτακτική παρατατικού, γιατί εξαρτάται από ιστορικό χρόνο (άμεσα από το docēre, έμμεσα από το persuasit), δηλώνει το σύγχρονο στο παρελθόν και είναι αντικείμενο στο docēre.
- Quae utilia factu essent → quae utilia factu sunt?

4.α. Si quid durius ... pradicabat:

υπόθεση: Si ... videbatur (οριστική παρατατικού)

απόδοση: praedicabat (οριστική παρατατικού) → σχηματίζεται το α' είδος υποθετικού λόγου, ανοιχτή υπόθεση στο παρελθόν.

- Το μη πραγματικό στο παρόν: Si quid durius ...videretur
(υποτακτική παρατατικού)

→ ...praedicaret (υποτακτική παρατατικού)

- Υπόθεση δυνατή πιθανή: Si quid durius... videatur
(υποτακτική ενεστώτα)

→ ...praedicet (υποτακτική ενεστώτα)

β. quod imperandum militibus esset → quod (Sertorius) militibus imperare debere